

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת לך לך ה'תשפ"א

פיתויי היצר לאדם להשיג תאוות העוה"ז

ויאמר ה' אל אברם, לך לך מארצך, וממולדתך, ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול וגו' (בראשית יב א-ב). אפשר לרמוז, דהנה יצר הרע בני אדם שומעים לעצתו משום דמקרבא הניתא, שכל מועצותיו הם כדי להשיג לאדם תאוות עולם הזה, וכששומע אדם לעצתו הנה כל תאוותיו מוכנים ומזמנים לפניו לעשות כחפצו ורצונו מיד ולא לתור בלי הרחקת זמן ובלי מניעת שום דבר, כי הנה העולם מוכן לפניו, והגוף נאה לו כל מה שאומר היצר ואין מעכב. לא כן יצר הטוב, כל מה שאומר לאדם רחוק רחוק מי ימצאנו, כי הוא אומר לאדם שיעסק בתורה ובמצוות כדי שיוצא לעולם הבא (אבות פ"ב מט"ז, ע"ג, וזה אחר מיתת האדם, והנאה זו לנשמה ולא לגוף (ברכות יז). מפני סבה זו שומעים בני אדם לעצת יצר הרע מאחר שקרובה הנאותו, והגוף יש לו הנאה גדולה בזה. וזה דרכם של בני אדם כסל למו, כשרוצים להניח הבלי עולם הזה ולהתעסק בתורה ובמצוות, היצר מתגרה בהם ואומר להם דעו שאתם מאבדים הטובה האמתית שאתם רואים מוכנת לפניכם ורודפים אחר טובה שהיא רחוקה וספק תשיגו אותה או לא, שהרי אתם רואים בעיניכם הארץ רחבת ידים לפניכם וכל הנאות הגוף מצויין בה, ואין מונע ואין מעכב:

שלוש סיבות שהאדם שומע ליצר הרע

והנה מחמת שלש סבות אדם שומע לעצת יצר הרע. אחת, כיון שהארץ הלזו שאנו יושבים בה, כל תאוות שמפתה יצר הרע לאדם מצויין בה. זאת ועוד, גוף האדם שמחמד קרן, מתאנה וחומד לכל תאוות העולם, דמצא מין את מינו ונעור. והשלישית, אם היו אבותיו של אדם נוהגים שלא כשורה, אומר לו היצר אחז מעשי אבותיך בידך. וכיון שהם שלשה דברים מחזקים קשה לאדם לפרש מהם, הארץ גורמת, ומעשה האבות גורמים, והכל הולך אל מקום אחד להשלים תאוותו בזה העולם:

הבא להטהר הקב"ה מסייעו

ומכל מקום, אם מתעורר האדם ללכת בדרך ישרה, הקדוש ברוך הוא מחזיק בידו ועוזרו עד שיהיה קדוש (יומא לה: סוכה נב:). וזהו כונת הפסוק, ויאמר ה' אל אברם, קרי בה 'אב רם', מי שרוצה להיות רם במצותיו יתברך. לך לך מארצך, דהינו אל תשמע לדברי המשיאך ומראה לך הנאת ארצך, היא העולם אשר אתה בה, דקרובה הנאותה, וכל אשר אתה מתאנה הנה הוא מצוי בתוכה. והתרחק גם כן ממולדתך, ממה שאתה רואה עקר לדתך ובגניגך הוא בגוי

על תאוות העולם. והתרחק גם כן מטענת בית אביך אם לא היה נוהג כשורה. בל ישיאך היצר לומר שלשה אלה במוטב תלאת כחדא, הן הנה גרמא בגוקין וגורמים לך לחטא ואנוס תחשב, כי הנה אנכי עמך ומסיע לך אם באת לטהר, ולכן אל תסתכל ותתאנה לארץ הלזו אשר אתה יושב בה ובתאוותיה, רק הבט אל הארץ אשר אראך, היא ארץ החיים ארץ העליונה:

הצדיק מרבה חילות של קדושה וזכרו קיים לעולם

ואל תאמר המתעסק בעסקי ארץ הלזו מרבה רעים ואוהבים, אל ידמה לך כן, כי אדרבה, אם תלך בדרך טובים דרך ישרה אעשך לגוי גדול, כי כל מצוה ומצוה שתעשה נברא ממנה מלאך, ונמצא אתה מרבה אכלוסין חילות של קדושה. ואל תתמה גם כן ממה שאתה רואה לדתך ובגניגך הוא מחמד ובגין יצר הרע, ותאמר איך אוכל להפרד מהטבע המורש ותקוע בבגין חזק, כי הלא אני ואברכך, ובברכתך יהפך הטבע להתקדש. ואל תאמר גם כן תאחז מעשי אבותיך בידך אם לא היו נוהגים כשורה, כי הלא תראה שם רשעים אבד וכלה, ושם צדיקים קיים לעולם (ב"ד מט א), וזהו ואגדלה שמך, כלומר אתה כשתעזב מעשה אבותיך הרעים יצא לך שם כאשר לקדושים אשר בארץ המה, לא כמו שם אבותיך שכבר נשכח, ואדרבה, תגיע למעלה גדולה עד שיתברכו ממך אחרים, וזהו והיה ברכה:

המאמין ובוטח בה' בוחר בשכר העולם הבא

או יאמר באפן תלוי במה שכתבנו, כי הנה באמת כל מה שמסית היצר לאדם להשיג תאוותו בזה העולם, הכל מוכן ומזמן לפני האדם, וכל מה שייצר הטוב אומר לאדם להשיג אינו אלא לאחר המיתה. ובזה בני אדם נגדרים אחר היצר הרע, כי אומרים, איך מניחים דבר המחזק ורואים בו, ורודפים אחר דבר שספק יהיה ספק לא יהיה. והמאמינים והבוטחים בה' אינם חוששים לכל זה, רק דעתם בעולם הבא שכלו טוב. וזהו שאמר ויאמר ה' אל אברם הוא הצדיק, לך לך מארצך, כלומר אף על פי שאתה מחזק בארץ הלזו וכל תאוות הגוף בה מצויים ומזמנים לפניך. זאת ועוד, וממולדתך שהוא הגוף, שרודף אחר מה שרואה. זאת ועוד, ומבית אביך, המקום שהחזקו בו אבותיך, אפלו הכי עזב כל אלה כדי ללכת אל הארץ אשר אראך. ובא להודיענו בזה, כי הצדיק מרוב אמונתו בהקדוש ברוך הוא, מניח הודאי שרואה בעיניו בחיים חיותו, ובוטח בה' במה שמבטיחו לאחר מיתה. וזהו שבאה התורה להודיענו, לומר ראו הצדיק שנקרא אב ורם, הוא שמאמין בדברי הקדוש ברוך הוא שאומר לו לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך שאתה רואה בעיניך בחייתך, אל הארץ אשר אראך לאחר מיתה, זהו הצדיק המאמין:

(פיתוחי חותם פרשת לך לך)

הרפיון בעבודת השם שגורם הממון

ובארבע עשרה שנה בא כדלעמד והמלכים אשר
אתו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים ואת הזוזים בהם
ואת האמים בשוה קריתים (בראשית יד ה). מה שאמר
ובארבע עשרה שנה, הוא'ו של ובארבע כוללת השלש
עשרה שנה והארבע עשרה שנה, שהיצר הרע אינו נפרד
מאדם כלל אפלו בשנת השלש עשרה, רק בא לרמוז
שמשנת השלש עשרה והארבע עשרה ואילך בא בכל
כחותיו. וזה שכתוב והמלכים אשר אתו שהם כחותיו,
שהם שמוותיו, שכל אחד נקרא מלך:

מפתח את האדם לאסוף ממון ולהמנע מעבודת ה'

ומפרש והולך כיצד יצר הרע מתנהג עם בני אדם
בתחבולותיו, כל אחד בא לפי דרכו ומיפה לו הדרך
שהוא הולך בה בהבלי העולם כדי להטרידו מעבודת
ה'. וזהו אומרו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים, כלומר,
בני אדם שיש בידם ממון ונרפים מעבודת ה' מוסיף להם
רפיון על רפיון, ומכה אותם ומסמא את עיניהם לומר
חזקו ואמצו יומם ולילה לא תשבתו לאסוף חיל ולצבר
הון כדי שתהיו עשירים גדולים וקרנים הרבה כאשר
לעשירים בארץ המה. וזהו ויכו את רפאים בעשתרת,
דהינו, הכחות של יצר הרע מכים הנרפים מעבודת ה'
בטענת עשתרת, שיעסקו כדי שיהיו עשירים כמי שיש
להם קרנים גדולים של ממון. ומי שאין בידו כלום והוא
מבקש כדי להתפרנס בזה, הוא מטרידו ומתעהו, ואומר
לו אין שום חובה עליך לא ללמד ולא להתפלל, כי אנוס
אתה מצד מזונותיך ומצד מזונות אנשי ביתך. וזהו ואת
הזוזים, מי שצריך לזוזים והוא טרוד בשבילם, בהם
מטרידו נמי היצר הרע ומתעהו, וזהו בהם, אל תקרי בהם
אלא 'בהם':

מסית את האדם להטיל אימה על כולם

ואת האימים בשוה קריתים. כאן בא לרמוז, דהמתגאים
ומטילים אימה יתרה על הצבור (ר"ה יז.), היצר הרע מפתח
אותם אם יש מנגדים להם שאינם נכנעים, אומר להם
רדפו אחריהם כי תשיגום ותהי אימתכם בשוה על הכל.

וזהו בשוה קריתים, שיהיו הכל בשוה אימתכם עליהם,
על כל בני עירכם:

(פיתוחי חותם פרשת לך לך)

העבירות החמורות, מעלים חרון אף ה'

ואת החרי בהרם שעיר עד איל פארן אשר על המדבר
(בראשית יד ו). כאן בא לרמוז על העוברים העברות
הגדולות, כגון עריות ושפיכות דמים ולשון הרע וגזל
וגנבה וכיוצא (סנהדרין עד. ערכין טו: ויק"ר לג ג), דאלה הם
מסטרוא אחרא ממש וחלקה הם. והנה כל העוברים על
העברות החמורות הנזכרות, עליהם יחרה אף ה', דלא
שיך חרון אף ה' כי אם על העברות החמורות. וזהו ואת
החרי, הם כל העושים העברות שמעלים חרון אפו של ה',
כל אלה הם חלק סטרוא אחרא ממש, וכאלו הם דרים עם
הסטרוא אחרא במקום שלה שהוא הר שעיר, דהר שעיר
הוא מקום הסטרוא אחרא (עץ חיים שער נ פ"א). וזהו אומרו
בהרם שעיר, דהינו בהר שלהם של יצר הרע וגונדא
דילה שהוא הר שעיר:

יצר הרע מתגרה בכולם

ומה שכתוב עד איל פארן, בא לומר דיצר הרע אינו מניח
שום אדם שאינו מתגרה בו, אפלו תלמידי חכמים בשעה
שעוסקים בתורה מפתח אותם להתנאות איש על אחיו
בדברי תורה. וזהו עד איל פארן אשר על המדבר, פארן
כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פט.) שפרו
ורבו ישראל, והוא נמי הר סיני, נמצא שרומז על התורה,
ואיל מלשון תקף ונגדלה, כלומר, מפתח יצר הרע אף
העוסקים בתורה שנתנה בהר סיני על המדבר להתגדל
ולתתקף איש על אחיו. וסגנון המקרא כך הוא, ואת
החרי וגו' עד איל פארן, כלומר, יצר הרע התגרותו בכל
העולם, מן הגדול בעברות שמעלה חרון אפו של ה', עד
הקטן בכלם שהוא העוסק בתורה שנתנה על המדבר,
אינו מניח שום אדם שאינו מתגרה בו. וזה דומה למה
שאמר הכתוב (שמות יא ה) 'מבכור פרעה הישב על כסאו
עד בכור השפחה, דהכל היה בכלל:

(פיתוחי חותם פרשת לך לך)

חידה שבועית: איך מרמז רבינו בכתוב אעשה לגוי גדול על ריבוי מצוות?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוזן האביר יעקב ז"ע (או מתוך עלון זה)
בין שולחי התשובות תיערך הגרלה
על סידור לשחרית מתיבתא
בהוצאת "עוז והדר".

פר' מטות - מסעי:
יוסף מלביאלי מנתיבות.